N°. 114. 1844.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

NIEUWS-BLAD.

DONDERDAG 26 SEPTEMBER.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 23sten September.

De heer *Guizot* bevindt zich sedert Vrijdag ongesteld ten gevolge van gevatte verkoudheid; echter heeft hij verscheidene malen den britschen gezant, lord *Cowley*, in zijne appartementen ontvangen. — De maarschalk *Soult* wordt tegen het laatst van de maand van zijn landgoed weder in de hoofdstad terugverwacht, om het presidentschap van den raad gedurende 's konings reis naar Engeland te aanvaarden. — De minister van openbare werken bezoekt thans de zuidoostelijke departementen in 't belang der aangelegenheden van zijn departement, en bevond zich laatstelijk te Straatsburg, na den Elsasser spoorweg tot Bazel te hebben overgereisd. Hij zou vervolgens over Manheim, Keulen en Belgie naar Parijs terugkeeren.

— Het dagblad *l'Algérie* deelt thans een aantal bijzonderheden mede over de wijze waarop de tusschen Frankrijk en Marocco geteekende vrede tot stand gekomen is. De eerste opening geschiedde door den pacha van El-Araich, *Sidi-Bou-Sellam*. Den 5den schreef deze uit naam van den keizer een brief waarin hij verklaarde dat zijn meester in weêrwil der vijandelijkhedene die hadden plaats gehad, toch onze vriend was gebleven en bereid was zich aan alle gestelde voorwaarden te onderwerpen. De Napelsche consul, de heer *Martineau*, belastte zich met het overbrengen van dien brief. Aan boord der stoomboot *le Var* stevende hij naar Cadix en kwam er den 6den aan. De fransche autoriteiten hadden echter te veel bewijzen ondervonden der dubbelhartigheid van opgemelden pacha, dan dat zij in zijnen brief vertrouwen konden stellen, weshalve men zich vooraf overtuigen wilde van de deugdelijkheid zijner volmagt. Diensvolgens werd de heer *Warnier*, dezelfde die vroeger het fransche ultimatum had overgebragt, aan boord van de stoomboot *Cuvier* naar Tanger gezonden en er door den pacha met de meeste eerbewijzen ontvangen. Toen de heer *Warnier* den pacha te kennen had gegeven dat hij zijne volmagten kwam verifiëren, betuigde deze zijn leedwezen dat hij van den keizer geen specialen brief tot dat einde gevraagd had. Om in dit bezwaar, dat uit hoofde van 's keizers verre afwezendheid moeijelijk te herstellen was, te voorzien, betuigde de pacha bij eene in tegenwoordigheid van getuigen opgemaakte acte, dat hij *den last* gekregen had om met den franschen gevolmagtigde te onderhandelen, 't geen naar Muzelmansch gebruik zoo veel wilde zeggen als dat de pacha onbepaalde volmagt had. De door den pacha gegeven acte scheen den franschen onderhandelaars voldoende toe. Den 9den September verliet de vloot Cadix en kwam den 10den voor Tanger, waarop de gouverneur dier stad, de kaïd *Abbou*, onmiddellijk aan boord van de *Suffren* uit naam van *Sidi-Bou-Sellam* het aanzoek om vrede kwam vernieuwen. Ten twee ure des namiddags begaf de heer *Warnier* zich weder aan land en bood aan *Bou-Sellam* de door Frankrijk gestelde voorwaarden aan, welke deze aannam. Daarop begaven zich, op een afgesproken sein, de heeren *Glucksberg* en *de Nyon*, van boord naar het paleis van den pacha, waar het traktaat geteekend, vervolgens de fransche vlag weder van het consulaat geheschen en terstond met 21 kanonschoten begroet werd.

Volgens berigten uit de stad Algiers tot den 15den dezer, zou *Abd-el-Kader* laatstelijk met zijn gevolg in de vallei van Wad-el-Azha, tusschen de steden Onschda en Tazah, gevestigd zijn geweest. Dat punt is nog 20 uren van de grenzen van Algeria verwijderd. — Tot nu toe weet men niets van eenige poging van den Keizer van Marocco, om dien vijand der Franschen verder te verwijderen of onschadelijk te maken. Men is in Frankrijk niet vreemd van het gevoelen, dat, zelfs indien de Keizer, aan de aangegane verbindtenis getrouw, dit ernstig wil en bij zijne bevolking genoegzame ondersteuning vindt, het toch nog zeer moeijelijk zal vallen, om zich van eenen bevelhebber meester te maken, die sedert zoo vele jaren telkens aan de hem vervolgende Fransche krijgsbenden heeft weten te ontsnappen.

De zwarigheid is intusschen nog grooter, nu *Abd-el-Kader* bij de geestdrijvende bevolking van Marocco, die hem bijna als een' heilige vereert, zoo veel medegevoel opwekt. Reeds was alhier dezer dagen het gerucht in omloop, dat het Maroccaansche leger, bij het vernemen dier bepaling, die in het gesloten vredesverdrag wegens *Abd-el-Kader* voorkomt, op eene stoutige wijze aan het muiten was geslagen. Tot nog toe is echter niets bekend gemaakt, geschikt om dit gerucht te bevestigen.

De stoomboot *Météore* is den 19den te Toulon aangekomen, berigten uit Oran van den 13den aanbrengende. Daarin wordt gemeld dat twee dagen te voren Maroccaansche ruiters, door den zoon van den keizer afgezonden, zich voor het kamp van den luitenant-generaal *Lamoricière* hadden vertoond, om eene wapenschorsing te vragen, daar de vrede tusschen Marocco en Frankrijk weldra zou gesloten wezen.

In een brief uit Oran van diezelfde dagteekening wordt insgelijks de vrees uitgedrukt dat *Abd-el-Kader* zich in Marocco zal handhaven, gerugsteund door zijne aanhangers aldaar, inzonderheid door de Maraboets, die er grooten invloed hebben.

De levensmiddelen voor het fransche legerkamp werden thans ter Djemma-Ghazaouat aangebragt, welk punt van de kust men wilde dat duurzaam zou bezet worden.

De mobiele kolonne van Mostaganem moest den 15den weder op marsch, om een togt door de naburige streken te doen, waar men, hoewel zij rustig waren, van tijd tot tijd de fransche vaandels moest laten wapperen.

— Men wil thans de bevorderingen kennen die bij de troepen zullen gedaan worden welke aan den slag van Isly hebben deelgenomen: de generaal *Bedeau* wordt tot luitenant-generaal benoemd en zou den hertog *van Aumale* in de provincie Constantine vervangen; de kolonel *Cavaignac* is tot maréchal-de-camp verheven; even zoo de kolonel der spahis *Yussuf*.

— Uit Toulon schrijft men, dat de Prins *van Joinville* aldaar dagelijks gewacht wordt en men er ijverig bezig is met toebereidselen te maken om hem op eene luisterrijke wijs te onthalen. — De hertog *Bugeaud* wordt in de volgende maand alhier verwacht; hij zou dan tot Maart hier verblijven en alsdan naar Afrika terugkeeren, ten zij de hertog *van Aumale* tegen dien tijd tot gouverneur-generaal van Algerie mogt worden benoemd, waarvan men steeds als van eene waarschijnlijke zaak blijft spreken.

Den 14den is te Algiers een plegtig *te Deum* gezongen wegens de jongst behaalde overwinning, waarbij de maarschalk *Bugeaud* zelfs tegenwoordig was.

— De prins *van Joinville* vervangt door zijne bevordering in het kader der vice-admiraals den voor eenigen tijd overleden vice-admiraal *Lalande*. Het korps zee-officieren in activiteit is op dit oogenblik als volgt zamengesteld: 2 admiraals, 10 vice-admiraals, 20 schout-bij-nachts, 100 kapiteins van linieschepen, 200 korvetskapiteins, 600 luitenants, 500 adelborsten, 200 eleves der eerste en 200 der tweede klasse. Daarenboven is er nog een reserve-eskader, hetwelk onder anderen 5 vice-admiraals en 6 schout-bij-nachts bevat. De beide bovenvermelde admiraals zijn de barons *Duperré* en *Roussin*.

— Don *Carlos* en zijne familie zijn weder te Bourges teruggekeerd na een geruimen tijd gebruik te hebben gemaakt van de baden van Neris. Naar men zegt heeft de pretendent in den laatsten tijd andermaal verscheidene nota's bij de fransche en engelsche kabinetten ingediend en wel om het ontworpen huwelijk tusschen zijn zoon en koningin *Isabella* te bespoedigen, ten behoeve waarvan hij eindelijk na veel aangewende moeite, afstand had gedaan van zijne regten op den spaanschen troon, doch dat thans weder op de lange baan geschoven wordt.

— Men wil, dat de onderhandelingen van ons kabinet bij de aan Frankrijk grenzende rijken, om te beletten dat de hertog *van Bordeaux* zich nabij onze grenzen vestige, volkomen gelukt zijn. Het schijnt zeker, dat de hertog eerst voornemens is geweest, den herfst in Zwitserland, Baden en Wurtemberg door te brengen, doch dat de verschillende regeringen dier landen zich daartegen verzet hebben. Sinds eenigen tijd bevindt de hertog zich te Venetie. —

Een hoofdambtenaar van het ministerie van koophandel is naar Brussel vertrokken, met last, om nieuwe voorstellen aan de Belgische regering te doen, betrekkelijk een handelsverdrag.

— Alhier zal eene nieuwe uitspanningsplaats worden gebouwd, voornamelijk voor oefeningen met paarden bestemd. Deze schouwplaats, welke driehonderd fransche voeten lang en tweehonderd voeten breed moet zijn, zal tien- à twaalfduizend toeschouwers kunnen bevatten. Zij zal den naam van Hippodrome dragen.

— Men leest in den *Courrier* van Lyon: „Naar men ons uit eene der steden in het midden des lands verhaalt, is de heer *Berryer* op dit oogenblik aldaar, alwaar hij eene zeer gewigtige en vooral zeer originele zaak bepleiten zal. Het betreft een schatrijken persoon, die zijne vrouw begon moede te worden; en daar de Fransche wet geene andere scheiding dan die van tafel en bed veroorlooft, kreeg bij de gedachten, om naar Zwitserland te gaan, en er zich te laten naturaliseren: want naar de Zwitsersche wetten is de echtscheiding geoorloofd. Onze man, eens genaturaliseerd, redeneerde aldus: de vrouw volgt den staat van haren man. Ik ben een Zwitser, bij gevolg is mijne vrouw eene Zwitsersche, bij gevolg is zij aan de wetten van dat land onderworpen, en ten gevolge daarvan, kan ik eene echtscheiding verkrijgen. Zoo gezegd, zoo gedaan; en na de echtscheiding verkregen te hebben, trouwde deze man op nieuw in eene stad, nabij die, waar zijne eerste vrouw woonde. Groot schandaal, aanklagt wegens bigamie, vervolging van het publiek ministerie, eerst met kracht begonnen, naderhand hangende gebleven: het was een zeer ingewikkeld geval. Onder deze bedrijven sterft de tweede vrouw, maar de dolleman neemt eene derde, doch bezwijkt zelf onder de kluisters van dit laatste huwelijk. Thans ziet men de kinderen van drie vrouwen opkomen, om elkander de nalatenschap te betwisten; de eersten willen alles hebben, de anderen willen tot hun aandeel toegelaten worden, enz. Van daar het ontstaan der vraag, om te weten: of de naturalisatie van den man regtens die van de vrouw medebrengt; zoodat zij de hoedanigheid van Fransche verliest, indien het haren heer en meester behaagt een Turk of Moor te worden?"

Berigten uit Madrid van den 17den dezer melden, dat reeds eenige gedeputeerden te Madrid waren aangekomen en voorloopige bijeenkomsten begonnen te houden, om zich onderling te verstaan.

Een der bladen *El Tiempo* laat zich als volgt over de benoeming van den heer *Martinez de la Rosa* tot minister van buitenlandsche zaken:

„De aanneming der verantwoordelijkheid van 't openbaar gezag in de tegenwoordige omstandigheden, is zeker niet geweest eene eerzuchtige berekening van den heer *Martinez de la Rosa*, die bij zijn verheven staatkundig standpunt reeds vroeger de hooge diplomatieke betrekking van ambassadeur te Parijs vervulde. Maar het bij hem gedaan aanzoek is zoo dringend geweest dat de hooggeachte gewezen president van den raad van ministers in 1822 en 1834 vermeend heeft met de aanneming der portefeuille eenen pligt te vervullen. De generaal *Narvaez* had reeds verscheidene malen de portefeuille van buitenlandsche zaken aan den heer *Martinez* aangeboden, welke deze steeds geweigerd heeft. Zijne komst aan het ministerie is dus eene gelukkige gebeurtenis voor het kabinet; de tijd zal leeren of het land zich er mede geluk kan wenschen."

Geheel anders laten de bladen der oppositie zich uit over deze benoeming. Zij onderstellen reeds bij voorraad dat de heer *de la Rosa* die constitutie derwijze zal veranderen, dat zij bijna niet meer verschilt van het vroeger koninklijk statuut.

— Dagbladen van Jamaica berigten dat de stad St. Jean de [illegible] door eene aardbeving is verwoest; openbare gebouwen en huizen waren ingestort; het getal der slagtoffers wordt niet gemeld.

— Men heeft hier tijding bekomen dat het eiland Guadeloupe, hetwelk reeds zoo veel geleden had door de aardbeving van den 8sten Februarij 1843, door een nieuwe ramp is geteisterd geworden. In den namiddag van den 26sten is namelijk in een der magazijnen van de stad Basseterre een brand uitgebarsten, die zich met zulk eene groote snelheid verbreid heeft, dat tegen den avond 46 huizen in de asch lagen of zwaar beschadigd waren. De brand heeft voornamelijk gewoed in het lage stadsgedeelte, aan de zijde der haven, waar de woningen en magazijnen der kooplieden zijn, waardoor de schade des te grooter is, en wel op derdehalf millioen fr. begroot wordt. Te midden van de ramp had men nog andere betreurenswaardige tafereelen; vele diefstallen werden er gepleegd, de galeiboeven braken los en werden slechts met moeite door de autoriteit bedwongen.

Ter beurze van heden (23 September) waren genoteerd: 5 pCt. 118,95; 3 pCt. 81,85; Nap. r. 98,70; Spanje 31¾; 3 pCt. 34½; Rom. L. 104.

ENGELAND.

LONDEN, den 21sten September.

H. M. *Victoria*, Prins *Albert* en derzelver koninklijke dochter, welke zich nog onafgebroken met het beschouwen der natuurtafereelen in den omtrek van het Blair-Atholkasteel onledig houden, bevonden zich, blijkens de jongste berigten uit Schotland tot Woensdag, voortdurend zeer welvarend.

— Het uit te keeren dividend door de Engelsche bank is, in de gehoudene halfjarige vergadering van de deelhebbers dier bank op eergisteren, als gewoonlijk op 3½ ten honderd bepaald. Voorts beliep, tot den 31sten Augustus ll. ingesloten, het reserve-fonds dier bank 3,563,000 p. st., en zou hetzelve allerwaarschijnlijkst met den 10den October aanstaande, met het vorige halfjaar, een meerder kapitaal dan toen van 8800 p. st., aan hoofd laten.

— Laatstleden donderdag heeft het monsterbanket, ter eere van *O'Connell* en zijne medebeschuldigden aangeregt, te Dublin plaats gehad. Omtrent achthonderd personen namen daaraan deel, voor het grootste gedeelte rijke winkeliers, terwijl ook eenige roomsch-katholijke geestelijken tegenwoordig waren. De zaal was met bloemen, laurierttakken en ander groen versierd; boven den presidentsstoel stond met groote letters: „Gedenk den 30 mei," en hiertegenover, aan het ander einde der zaal, met monster letters: „Herroeping der Unie." De woorden „Vrede en Volharding" waren, even als de namen der lords *Denman*, *Cottenham* en *Campbell*, op eene in het oog loopende wijze aangebragt. Het banket werd door de tegenwoordigheid van een groot aantal dames opgeluisterd. Nadat op de gezondheid van de Koningin, het Koninklijk Huis en het Iersche volk gedronken was, werd den heer *O'Connell* een toast toegebragt, die met luid gejuich begroet werd, waarop hij in eene lange rede antwoordde, en onder anderen zeide, dat hem, bij de viering der door hen behaalde overwinning, deze woorden van een fransch generaal te binnen schoten: „De moeijelijkheid bestaat niet in het behalen der overwinning, maar daarin, om uit die overwinning voordeel te trekken." Hierop ging hij aldus voort: „Nu hebben wij eene roemrijke overwinning behaald, en dat wel zonder groote moeite van onzen kant, want zij kwam onverwachts, en toen wij meenden dat de deuren der gevangenis voor een jaar gesloten waren. Maar ten laatste opende de geregtigheid die deuren, en verklaarde dat Ierland regt had op onafhankelijkheid; en hoe zullen wij hier anders voordeel uit trekken, dan door onze pogingen te vernieuwen, en bij het begin der aanstaande zitting van het Britsche Parlement als een eenig man met petitien te naderen, om Engeland luide te doen verstaan, dat het geen rust zal hebben, zoo lang Ierland niet vrij is?" Eindelijk besloot hij aldus: „Ierland zal weder een volk uitmaken, door de gouden schakel der Kroon met Engeland vereenigd, magt hebbende om zichzelven de wet te stellen, en tevens meerdere middelen van voorspoed bezittende. Die dag nadert met rassche schreden. Hij kan niet ver meer af zijn, want ik zie rondom mij de ware vertegenwoordigers des volks uit alle deelen van Ierland, — de leden der hervormde corporatien van Ierland, — den geachten vaderlandsminnaar *Smith O'Brien*, op den presidialen stoel gezeten, — en de heilige priesterschap van Ierland. Neen, hij moet nabij zijn. Dit is een roemrijke dag voor Ierland, laten wij ons dan ook, in evenredigheid van zijn gewigt, voor dien dag bereiden, en wel op de oude en goede wijze, door de verschuldigde gehoorzaamheid voor en onderwerping aan de wet te betoonen. Geliefd Vaderland, gij zult weder eene natie uitmaken, ja, gij zult het, dit staat vast; daarom roep ik de Christenen van alle denkwijze op, om zich met mij voor het oude Ierland en de herroeping te vereenigen." In den loop van den avond werden nog toasten ingesteld voor de medebeschuldigden van *O'Connell*, alsmede voor de lords *Denman*, *Cottenham*, *Campbell* en anderen. De vrienden van den Bevrijder zijn niet in staat geweest om eene volmaakte orde onder dat groote gezelschap te bewaren, waarvan, zegt men, velen zouden hebben getoond, dat zij geene leerlingen van den Apostel der matigheid waren.

— De berigten uit Taiti of Otaheite tot den 24sten April, die men thans in Engeland ontvangen heeft, geven weder nieuwe aanleiding tot twistgeschrijf over het gedrag der Franschen op dat eiland. De Koningin *Pomare* bevond zich op dat tijdstip nog altijd aan boord van een Engelsch oorlogschip, en de Franschen oefenden aldaar — voor zoo ver men deze berigten gelooven mag — eene ondragelijke dwingelandij, zoo wel tegen de vreemdelingen van andere natien als tegen de inboorlingen, uit; hetgeen deze laatsten aanzette, om zich voortdurend met de wapenen in de hand tegen hunne opgedrongene beschermers te verzetten. Inzonderheid heeft thans in Engeland eene uitvoerige verklaring van een Britsch koopvaardij-kapitein, *Henry Hay* geheeten, indruk gemaakt, welk stuk door middel van een dagblad van Sydney, op Nieuw-Holland, is bekend geworden. Die verklaring houdt hoofdzakelijk in, dat genoemde *Hay*, te gelijk met een zijner vrienden, den koopvaardij-kapitein *Dally*, op eene geweldadige wijze van Otaheite is verwijderd en gedwongen geworden om zich binnen weinige uren naar Sydney in te schepen. Bij die uitdrijving had de bekende *Moerenhout*, een Belg van geboorte, maar die op Otaheite Fransch consul is geweest en na de inbezitneming met de politie aldaar belast schijnt te zijn geworden, eene voorname rol gespeeld. Zij had echter met medeweten van den Franschen gouverneur *Bruat* plaats gehad. Naar het schijnt, is de aanleiding tot het uitdrijven dezer En-

geleeken gelegen geweest in het verspreiden van ongunstige geruchten over de vijandelijkheden der inboorlingen tegen de Franschen.

— De Schotsche bladen spreken van een standbeeld, hetwelk zij als het grootste in Europa beschouwen. Het is door de pachters van Sutherland op den top van den berg Banvraggie, ter gedachtenis van den laatstgestorven hertog opgerigt. Dit beeld, dat gezegd wordt eene treffende gelijkenis van den overledene te zijn, is 30 voet hoog, aan steen 160,000 pond zwaar en staat op een 75 voeten hooge pedestal.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 25sten September.

De minister van Finantien heeft door middel der *Staats-Courant* nog nader bekend gemaakt, dat, blijkens de nader ingekomen nog ontbrekende opgaven van sommige Agenten van de Schatkist, nog tot vrijwillige verwisseling in 4 percents nationale schuld is ingeschreven voor een kapitaal van *f* 634,200 nationale schuld, rentende 5 ten honderd, en voor een kapitaal van *f* 2,062,900 schuldbekentenissen, uitgegeven door het voormalige Amortisatie-syndicaat rentende 4½ ten honderd; zoodat in het geheel, ten gevolge van de maatregelen bepaald bij Zijner Majesteits besluit van den 21sten Augustus 1844 (*Staatsblad* n°. 44), voor een bedrag van *f* 63,653,200 5 en 4½ percents schuld word verwisseld in inschrijvingen op het grootboek rentende 4 ten honderd; terwijl voor een bedrag van *f* 3,718,500 5 percents schuld word afgelost.

— De Inspecteur van de geneeskundige dienst der landmagt heeft alle genees- en heelkundigen, Nederlanders van geboorte, die genegen zijn om zich als officier van gezondheid 3de klasse voor de militaire geneeskundige dienst der landmagt in de Oost-Indiën te verbinden, verwittigd, dat zij zich, bij verzoekschrift, op zegel geschreven en portvrij in te zenden, en na daarop bekomen antwoord, in persoon, bij den inspecteur, aan deszelfs locaal te 's Gravenhage, in het locaal des magazijns van geneesmiddelen, Voorhout, wijk I, n°. 327, behooren aan te melden.

Na overlegging van de noodige bewijsstukken zal hun de gelegenheid worden verschaft, om aan 's Rijks kweekschool voor militaire geneeskundigen te Utrecht, bewijzen van hunne kennis in de voorbereidende schoolwetenschappen te geven, en van voldoende bekwaamheid in de genees- en heelkundige wetenschappen voor de betrekking, welke door hen verlangd wordt.

Tot hun verder narigt dient, dat de bevordering tot hoogere rangen onder het geneeskundig personeel in de Oost-Indien plaats heeft ten gevolge van nader in de Oost-Indiën voor dien hoogeren rang af te leggen examens; en dat aan de betrekking van officier van gezondheid der 3de klasse in de Oost-Indiën de volgende voordeelen zijn verbonden:

1°. Een jaarlijksch tractement van *f* 1740, benevens vrije woning of schadeloosstelling voor huishuur; 2°. een tractement van *f* 800 's jaars, gedurende hun oponthoud hier te lande; 3°. Eene gratificatie van *f* 900, en een voorschot van *f* 520, te zamen uitmakende eene som van *f* 880 waarover men voor de afreis kan beschikken, zoodra het schip aangewezen is, waarmede de reis op kosten des Rijks zal geschieden, strekkende deze som tot eene behoorlijke uitrusting en tot het aankoopen van boeken en heelkundige zak-instrumenten; en 4°. de rang van 2den luitenant bij den staf der armee in Indië.

— De beroemde Antwerpsche kunstschilder, *de Keyser*, heeft thans eene nieuwe schilderij van grooten omvang voltooid, voorstellende een tafereel uit den veldslag van Nieuwpoort. Dit stuk, dat zeer geroemd wordt, is bestemd voor het kabinet van Z. M. den Koning, en wordt eerlang alhier verwacht.

— De tentoonstelling van schilderijen en andere voortbrengselen der Beeldende kunsten is maandag morgen te Amsterdam, in het gewone locaal der Teekenakademie (het voormalige Oude-Mannenhuis) voor het publiek geopend. In vijf zalen zijn ruim 550 nommers ten toon gesteld. De indruk, welken het geheel dezer kunstverzameling bij een eerste bezoek maakt, is hoogst aangenaam. Onze eerste meesters zijn voor het meerendeel waardiglijk vertegenwoordigd, en men merkt meerdere voortbrengselen van buitenlandsche schilders op dan vroeger. De teeken-, graveer- en vooral de beeldhouwkunst hebben dit jaar weinig opgeleverd.

Intusschen heeft de commissie voor genoemde tentoonstelling ter kennisse gebragt van de heeren inzenders van kunstwerken, dat het getal ingezonden en aangenomen stukken meer dan gewoonlijk heeft bedragen, en de gelegenheid ter plaatsing voor het tegenwoordige niet groot genoeg zijnde, zij zich in de noodzakelijkheid heeft bevonden, eene zekere hoeveelheid tot nadere beschikking te houden, hopende dat de gelegenheid ter plaatsing dier stukken zich later zal voordoen.

— Uit het, op de ll. Zaturdag te Amsterdam gehouden vergadering der Hollandsche Maatschappij van Fraaije Kunsten en Wetenschappen gedane verslag bleek, onder anderen, dat er op twee der in 1842 uitgeschreven prijsstoffen geene antwoorden ingekomen waren. Op de vraag, *welke eigenschappen moeten den redenaar in onze staatsvergaderingen kenmerken?* was één antwoord ontvangen, hetwelk door de meerderheid der beoordeelaars wel niet zonder verdiensten, echter niet der bekrooning waardig werd gekeurd. Evenmin kon een der zes ingekomen dichtstukken, *den dood van Prins Willem I* ten onderwerp hebbende, naar het eenparig gevoelen der beoordeelaars, de eer der bekrooning verwerven.

Als nieuwe prijsstoffen werden gekozen: uit het vak van de theorie der schoone kunsten: *Welken rang bekleedt de Poëzij onder de werkzaamheden van den geest, en welke waarde hebben hare voortbrengselen bij den trap van ontwikkeling, waarop thans de volken staan?* Uit het vak der geschiedenis: *Eene verhandeling over den oorsprong, de ontwikkeling en den invloed der stedelijke aristocratie in de provincie Holland*, en voor eene proeve van proza: *Een tafereel van de huiselijke zeden der Nederlanders, in het midden der 18de eeuw.*

— De directie van het provinciaal Utrechtsch Genootschap van kunsten en wetenschappen heeft het, door den dood van Z. M. koning *Willem Frederik*, Graaf *van Nassau*, opengevallen Beschermheerschap des Genootschaps eerbiedig opgedragen aan Z. M. den Koning, die deze opdragt goedgunstig heeft gelieven aan te nemen.

— Uit 's Hage schrijft men:

» Gisteren had alhier een wedstrijd plaats, die wel is waar nieuw in zijne soort, maar, den aard van ons land in aanmerking genomen, ook op meer plaatsen van ons vaderland nagevolgd, althans zeker aangemoedigd verdient te worden, een zwemwedstrijd namelijk tusschen de leden der zwemschool, die, nog slechts zeer korten tijd geleden, aan het onderwijs deel namen; door medewerking van den generaal *Everts*, die nooit eene gelegenheid schijnt te laten voorbij gaan, waar hij tot iets nuttigs kan behulpzaam zijn, waren er drie voor de gelegenheid gepaste prijzen aangeboden, waarbij de heeren leden der zwemschool nog eenige op onderlinge kosten hadden gevoegd. Het locaal der zwemschool was bij deze gelegenheid met vlaggen enz. feestelijk versierd. De wedstrijd bestond in het zwemmen op den buik, op den rug, drijven, zwemmen zonder handen of voeten te gebruiken; voorts, door de meest geoefenden, in het kunstmatig zwemmen, snelzwemmen, om zonder ophouden eenen afstand van 300 ellen in den kortst mogelijken tijd af te leggen, onder water zwemmen, duiken, den hoepelsprong, en eindelijk het zwemmen met wapening en bepakking. Na de uitdeeling der prijzen werd, bij monde van den heer *de Gijselaar*, met eene gepaste toespraak, namens de gezamentlijke leden der zwemschool, aan den directeur dier school, den 1sten luitenant *Smits*, eene fraaije gouden snuifdoos aangeboden, ten bewijze van erkentelijkheid voor zijne aanvermoeide en, blijkens het hierboven vermelde, bereids met zulke goede vruchten bekroonde pogingen. Dit in zoo vele opzigten belangrijk feest werd door het schoonste weder begunstigd en door eene groote menigte der aanzienlijkste ingezetenen, waaronden men Z. K. H. den Zoon van prins *Frederik* der Nederlanden opmerkte, met het grootste genoegen tot den afloop toe bijgewoond."

— Men meldt uit Cortgene, dat in die gemeente den 21sten dezer op een nabij gelegen akkerveld, ten gevolge eener uitnoodiging der afdeeling Noord-Beveland, van de Maatschappij van landbouw en veeteelt, een wedstrijd heeft plaats gehad in het ploegen, waaraan acht boerenknechts hebben deelgenomen en een prijs en premie is uitgereikt aan degenen wier ploegwerk het best is gekeurd, waarna allen op ververschingen enz. werden onthaald.

— Te Leeuwarden is ll. Zaturdag eene harddraverij met paard en chais gehouden, door welke eenige liefhebbers eene fraaije Cabaret met tafelgereedschap en, met zilver gemonteerd hadden uitgeloofd. Van de 16 paarden die mededongen, heeft een bruin langstaart, merrie, van den heer *A. van der Hoop* van Amsterdam den prijs behaald.

— Het getal der sedert den 8 Februarij tot heden ingeschreven studenten bij de Leidsche hoogeschool bedraagt: in de geneeskunde 23, in de regten 54, in de godgeleerdheid 8, in de wis- en natuurkunde 2, en in de letteren 4, te zamen 91, van welke 67 te Leiden en de overigen te Amsterdam studeren.

— Men meldt uit Heusden, dat die stad, weleen als vesting de sleutel van Holland, doch in 1820 als zoodanig uit de rij der vestingen en de linie van defensie geschrapt en gedeeltelijk geslecht, weder in bekwamen staat en als vesting hersteld zal worden.

— Men heeft hier te lande het berigt ontvangen, dat de hoog edel gestrenge heer *A. Hendriks*, luitenant-kolonel kommandant der Molukko's, ridder der militaire Willemsorde 3de klasse, op den 18 December 1843, in den ouderdom van 49 jaren, aan de gevolgen eener beroerte, te Banda is overleden.

— De Minister van Finantien heeft naar aanleiding der wet van 29 December 1835 ter kennisse gebragt, dat de middenprijs der inlandsche granen voor het geheele rijk over het tijdvak van 20 Augustus tot 19 September 1844 is geweest per mud: Tarwe *f* 7,74½; Rogge *f* 5,17½; Boekweit *f* 4,77; Gerst *f* [illegible]; Haver *f* 2,70½; ongepelde spelt *f* 2,31. Dien ten gevolge zullen de *inkomende regten* per mud gedurende de maand October bedragen: Tarwe, gepelde en ongepelde spelt *f* 1; Rogge 75 c.; Boekweit 75 c.; Gerst en Mout 50 c.; Haver 75 c. De uitvoer is vrij.

Een eenig blad vraagt met reden of men zich op de opgave van die Spaansche berigtgever zou kunnen verlaten.

— De Spaansche geleerde, Don *Ramon de la Sagra*, heeft onlangs, na zijne terugkomst uit Nederland, aan de Akademie van Wetenschappen te Parijs, mededeelingen gedaan betreffende den toestand der armen in dit land. Volgens hem komen op 3 mill. inwoners niet minder dan 400,000 armen, of ten minste zulke personen, die tot deze kategorie mogten gerekend worden. De verhouding der armen tot het getal der inwoners is niet in alle provincien even groot. Zoo komen in de provincie Drenthe op de 1000 inwoners 39 armen; in Overijssel 49; Zeeland 59; Noord-Braband 62; Groningen 66; Gelderland 67; Zuid-Holland 105; Vriesland 110; Utrecht 132; Noord-Holland 215. — Het aantal armen neemt toe. In de kolonien der Maatschappij van Weldadigheid zijn 11,025 personen, 202 meer dan in het jaar 1842; onder dit getal bevinden zich 4301 bedelaars.

— De Hoogleeraar *Bergsma* deelt, in de *Provinciale Utrechtsche Courant*, nopens de aardappelen die onder water hebben gestaan, een berigt mede, uit hetwelk wij hier den hoofdzakelijken inhoud laten volgen:

„Een aardappel, welke een paar dagen onder water staat, heeft in dien tijd reeds zoo veel water opgenomen, dat hij volkomen week wordt. Het cellenweefsel is dan met zoo veel water opgevuld, dat het voor de gewone levensverrigtingen ongeschikt geworden is, en dus tot ontbinding overgaat. De inhoud der cellen, voor zoo verre deze op het zetmeel [illegible], deelt niet onmiddellijk in die verandering, zoo dat het zetmeel of aardappelen-meel onveranderd blijft, al is de aardappel in eenen volkomen staat van verrotting. Het is dit aardappelen-meel waarvan men derhalve nog gebruik maken kan, om dat men het zeer gemakkelijk van het overige gedeelte van den aardappel kan afzonderen.

De bereidingswijze van het aardappelenmeel is algemeen bekend; men weet dat men door de aardappelen te raspen, het cellenweefsel zoo veel mogelijk breekt, en door wasschen eene afscheiding van het zwaardere zetmeel verkrijgt. Den verrotten aardappel behoeft men niet te raspen, en dien zoo goed mogelijk gewasschen te hebben, is eene kneuzing genoeg om het meel vrij te maken, en dit kan men door eene herhaalde wassching volkomen zuiveren. Ik heb op die wijze uit geheel verrotte aardappelen volkomen zuiver meel bereid.

Dat het aardappel-meel, nadat het gedroogd is, met voordeel kan gebruikt worden, behoeft wel niet gezegd te worden. Behalve de aanwending in verschillende fabrijken, kan de landbouwer het met voordeel onder het voedsel voor zijne varkens gebruiken, waartoe hij het best doen zal hetzelve met kokend water aan te mengen. Voor sommigen zal de bewerking tot de verkrijging van het meel te bezwaarlijk geacht worden, en het wasschen is zeker niet gemakkelijk, omdat daartoe veel water vereischt wordt. Zoo men dan de aardappelen slechts tracht te droogen, hetwelk niet onmogelijk is, en zeer kan bevorderd worden zoo men over horden kan beschikken of van eenen oven kan gebruik maken, zullen de aardappelen, eenmaal droog, volkomen goed blijven en tot veevoeder of om daar van syroop, meel enz. te maken, volkomen geschikt zijn.

De verrotte aardappelen kan men ook onmiddellijk koken en daarna in eenen oven droogen, waardoor zij ook de hoedanigheid zullen verkrijgen, zelfs na lang bewaard te zijn, tot voeding van het vee gebruikt te kunnen worden."

— Gedurende de laatste zitting van het Engelsch Parlement heeft [illegible] een zeer curieus verslag opgemaakt [illegible] het tot aanhangsel op de [illegible]. Dit document verschaft ons de volgende [illegible] der wegens dronkenschap gearresteerde personen bepaalt zich tot de jaren 1831, 32 en 33, en het geringste aantal tot 1843. In 1831 waren er mannen en vrouwen 31,353, in 1832 32,636, in 1833 29,880. Indien men dus naar de telling van 1832 de bevolking brengt op 1,510,686 inwoners, dan was het getal der wegens dronkenschap gearresteerden, op dat tijdstip, ongeveer 2 1/8, 2 1/7 en 2 op de honderd. In 1843 is het getal gedaald op 10,890, die naar den maatstaf van 1841 (bij 2,068,407 inwoners) eene proportie van een weinig meer dan ½ op de honderd uitmaakt. Hetzelfde goede resultaat heeft men in de city van Londen. — In 1840 was het getal [illegible], de bevolking gerekend op 124,876, de aanzienlijke proportie uitmaakt van 4 1/8 ten honderd; in 1843 was het getal 2,595, dat, de bevolking gerekend op 125,273, geeft 2½ ten honderd.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS was gisteren de fondsnotering: Nedl. 2½ pCt. 62 zeven zestiende; 3 pCt. 75¾; O. I. Leening 4 pCt. 96¾; Amort.-Syndic. 4½ pCt. 99 driezestiende; Id. 3½ pCt. 89¾; Handelm. 148¾; Spanje 20½; 3 pCt. 34½; Coupons Ardoins 24 5/16; Portug. te Lond. 2½ pCt. 47¼; Rusland 108¾; Certif. van 1831 en 1832 100¾; 4 pCt. bij Hope 92 drie achtste; Id. bij Stiegl. 91⅞; Certif. Inschr. 6 pCt. 75⅝; Amerika Bankact. 7½.

, De Ondergeteekende, ontwaard hebbende dat eenige kwaadwilligen zich niet ontzien van te verspreiden dat ik mijne Affaire zoude quiteren, verzoekt haren geëerden begunstigers op zulke berigten geen regard te slaan, maar mij met het vroeger genoten vertrouwen te blijven vereeren, daar ik mij, met behulp van mijnen oudsten Zoon, zal bevlijtigen alle orders, welke men mij zal gelieven op te dragen, met de meeste activiteit te volbrengen, en altoos onder dezelfde firma van J. VAN DER LAAT.

BREDA,
den 21. September 1844. De Wed. J. VAN DER LAAT.

De **STOOMBOOT** tusschen de Steden **ROTTERDAM, DORDRECHT** en **DEN MOERDIJK**, zal gedurende de maanden *October* en *November* slechts eenmaal van ROTTERDAM naar DORDRECHT en DEN MOERDIJK en TERUG varen, en wel op de navolgende uren:

Van ROTTERDAM naar DORDRECHT en DEN MOERDIJK, *'s morgens 7 ure.*
Van DORDRECHT naar DEN MOERDIJK, *'s morgens 9 ure.*
Van DEN MOERDIJK naar DORDRECHT en ROTTERDAM, *des namiddags 1 ure.*
Van DORDRECHT naar ROTTERDAM, *'s namiddags 3 ure.*

Bij het aankomen der Stoomboot te *Rotterdam* is gezorgd voor eene Diligence naar *'s Hage*, ook aan *den Moerdijk* is eene gelijke gelegenheid naar *Breda*.

VERKOOPING
VAN
VASTE GOEDEREN.

De Notaris JOHANNIS ALDER, residerende te *Bergen-op-Zoom*, zal binnen dezelve Stad, op *Vrijdag den 11. October 1844*, VEILEN, en op *Vrijdag den 25. October* daaraanvolgende, finaal, in perceelen of massa, VERKOOPEN:

Eene Kapitale HOFSTEDE met omtrent 40 Bunders ZAAI- en WEILAND en HAKHOUT, gelegen onder de Gemeenten *Woude en Kruisland*, nabij *Bergen-op-Zoom*, in huur bij MARIJN DE GREEF, voor *f* 776, als eigendom toebehoorende de Erfgenamen van Vrouwe CATHARINA [illegible] SWAAN, in leven Weduwe van den Wel-Edel Gestrengen Heer HUGO CORNETS DE GROOT.

Nadere informatiën te bekomen met *vrachtvrije* Brieven, ten Kantore van bovengemelden Notaris.

ZEGT HET VOORT.

Uit de Hand Te Koop:

Een GEDRESSEERD RIJPAARD. Te bevragen bij de Uitgevers dezer.

, Bij VAN GULICK en HERMANS, Boekhandelaren te *Breda*, is van de pers gekomen:

VLUGTIGE BESCHOUWINGEN
OVER DE
VERDEDIGING VAN DEN STAAT
EN DESZELFS
GRONDGEBIED,

bijzonder met betrekking tot de *Krijgsdienst*, zoo bij het *Staande Leger*, de *Nationale Militie* als de *Schutterijen*, in verband met de welbegrepene belangen des lands. Van [illegible] Ingezetenen [illegible] het algemeen.

Prijs 30 Cents.

BERIGT
VOOR
GESCHIED- EN OUDHEIDKUNDIGEN
WEGENS EENE UITGAVE VAN DEN
VERSPREIDEN LETTERARBEID
VAN
Dr. J. H. VAN BOLHUIS,

In leven *Hoogleeraar aan de Militaire Akademie te Breda*, en *Lid van Onderscheidene Geleerde Genootschappen*, voor hetwelk zijne Levensschets zal geplaatst worden.

De bezorging der uitgave zal geschieden door den Wel-Eerwaarden Heer Dr. G. D. J. SCHOTEL, te *Oosterhout* en [illegible] DE MONDE, uitgever, enz. te *Utrecht*.

Wie der vereerders van 's mans werk en nagedachtenis zal niet gaarne tot die uitgaaf medewerken? Elke aansporing daartoe zou overbodig wezen.

De uitgave geschiedt in groot Octavo. Het vel druks wordt op 15 cents berekend. De naamlijst der Inteekenaren wordt voor het werk geplaatst. De inteekening staat open tot 30 September e. k. Prospectussen zijn alom *gratis* te bekomen.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.